

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE | 2022

OBSERVATORI
del TERRITORI

2023

DINÀMIQUES DE PLANEJAMENT

DIRECCIÓ GENERAL
D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI,
URBANISME I ARQUITECTURA

 Generalitat de Catalunya
Departament de Territori

1 NOTA METODOLÒGICA	[3]
2 INTRODUCCIÓ	[5]
3 EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE OBERTS EN EL 2022	[9]
4 EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE OBERTS QUADRIENNI 2019-2022	[19]
5 EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE OBERTS DECENNI 2013-2022	[22]

■ NOTA METODOLÒGICA

L'objectiu d'aquest treball és conèixer les dinàmiques edificatòries que es donen en el sòl no urbanitzable, en els diferents àmbits territorials de Catalunya, a partir de l'activitat de les comissions territorials d'urbanisme.

Per tal de fer aquesta anàlisi s'ha utilitzat la informació disponible de l'aplicació Gestió d'expedients d'urbanisme (en endavant GEU). Entre 2003 i 2022 s'han donat d'alta a la GEU **18.176** expedients referents a sòl no urbanitzable. S'han analitzat els expedients recollits en alguna d'aquestes categories:

- 046 - Tràmit art 44 Reglament Gestió urbanística
- 347 - Actuacions específiques interès públic
- 348 - Activitats rústiques superació llindars
- 350 - Habitatges vinculats a activitat rústica
- 351 - Obertura o recuperació de camins
- 352 - Estació de carburants
- 353 - Actuacions a restes arqueològiques / aqüífers
- 354 - Reconstrucció o rehabilitació de masies
- 355 - Explotació de recursos naturals
- 356 - Ampliacions d'edificacions i activitats

Per l'anàlisi s'han utilitzat les dades gràfiques procedents de l'aplicació Edipol, inclosa en el Mapa Urbanístic de Catalunya que conté la localització en el territori de les finques que són objecte d'un expedient d'autorització en sòl no urbanitzable.

A més, per altres projectes sotmesos a tràmit d'avaluació ambiental, s'han estudiat les sol·licituds d'informe sobre les consideracions de caire urbanístic referides a aquests projectes que fan les Oficines Territorials d'Acció i Avaluació Ambiental.

Per l'anàlisi de les dades de l'any 2022 cal tenir en compte els canvis introduïts per la **Llei 2/2021**, de 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, que modifica alguns articles del Decret Legislatiu 1/2020, de 3 d'agost, entre ells, estableix uns nous llindars en edificacions d'activitats rústiques, les quals si els superen, requereixen d'un informe favorable de les comissions territorials d'urbanisme.

El treball consta de tres parts diferenciades, per una banda s'ha analitzat les dades del decenni (2013-2022), últim quadrienni (2019-2022) i amb més detall els expedients de sòl no urbanitzable oberts durant l'any 2022, que en són **803**.

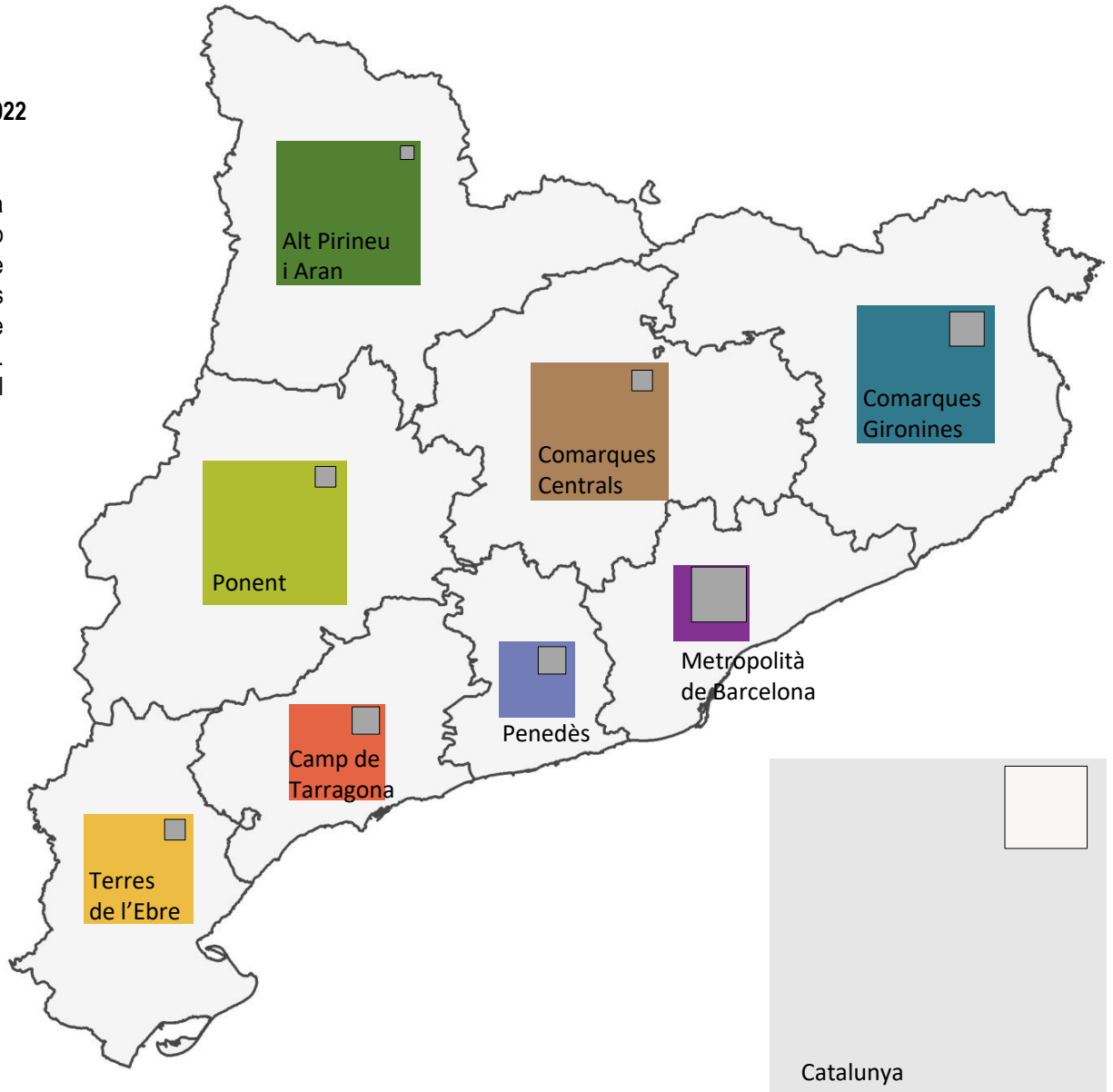
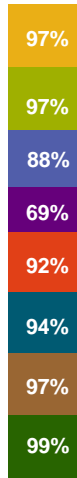

■ DIMENSIÓ DE SÒL NO URBANITZABLE A CATALUNYA. ANY 2022

Els àmbits funcionals en que es divideix Catalunya d'acord amb el Pla Territorial General de Catalunya i les posteriors modificacions, no tenen la mateixa extensió superficial. A grans trets n'hi ha quatre de grans, l'Alt Pirineu i Aran, Ponent (Terres de Lleida), les Comarques Centrals i les Gironines, i quatre de petits: l'Àmbit Metropolità de Barcelona, el Penedès, el Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre. Aproximadament el territori dels grans és un 70% més extens que el dels petits.

A l'interior de cada quadrat de sòl no urbanitzable, en color gris es representa la superfície de la suma de sòl urbà i urbanitzable a cada àmbit territorial. En la columna es representa el percentatge de sòl no urbanitzable respecte a la superfície total del seu àmbit.

En el conjunt del territori de Catalunya el percentatge de sòl no urbanitzable és del **94%**.

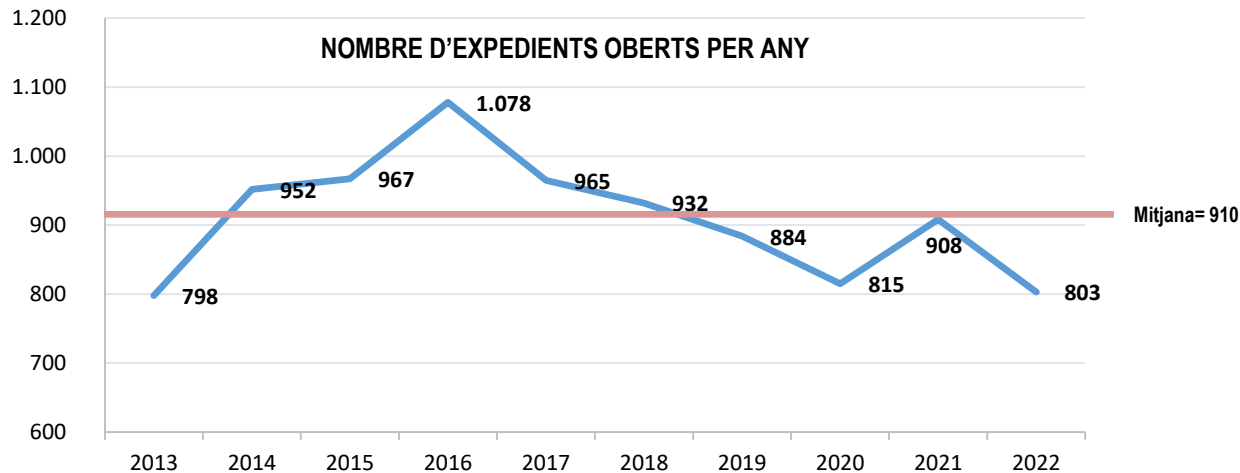
■ EVOLUCIÓ DELS EXPEDIENTS TRAMESOS EN SÒL NO URBANITZABLE. DECENNI 2013-2022

L'any 2022 la tendència del nombre d'autoritzacions en SNU torna a ser decreixent com succeeix des del 2017, a excepció de l'any 2021 on hi va haver un increment del nombre respecte l'any anterior, ja que va significar l'any de recuperació post covid19. A més, en aquest any han entrat en vigor els canvis normatius regulats per la Llei 2/2021, de 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic que es tradueixen en una davallada del nombre d'expedients donats d'alta. Durant 2022 s'han obert **803 expedients**, un 12% menys que l'any anterior, sense tenir en compte els cancel·lats ni improcedents.

Les autoritzacions en SNU fan referència a peticions concretes de particulars per a implantar un nou ús o una edificació en una finca en sòl no urbanitzable. Això comprèn tant els expedients que estan sotmesos a l'aprovació prèvia del projecte per part de la comissió d'urbanisme seguint la tramitació que assenyala l'article 48 de la Llei d'urbanisme, per a projectes de nous habitatges o d'actuacions d'interès públic, com aquells en els quals la intervenció de la comissió d'urbanisme es limita a la emissió del informe que estableix l'article 50 de la mateixa llei, com és el cas de construccions agrícoles i ramaderes de dimensió gran. També s'inclouen les sol·licituds d'informes en els procediments d'avaluació ambiental.

El descens del nombre d'expedients que es produeix a partir de l'any 2017 està relacionat amb un altre canvi normatiu. A partir d'aquesta data no es requereix una aprovació prèvia de les comissions d'urbanisme en els casos de reconstruccions o rehabilitacions de masies en els municipis que ja tenen aprovat el seu catàleg de masies i cases rurals.

Al llarg dels últims deu anys, s'han obert **9.102 expedients**, de manera que la mitjana del decenni es situa en els **910 expedients oberts cada any**.

CANVIS NORMATIUS

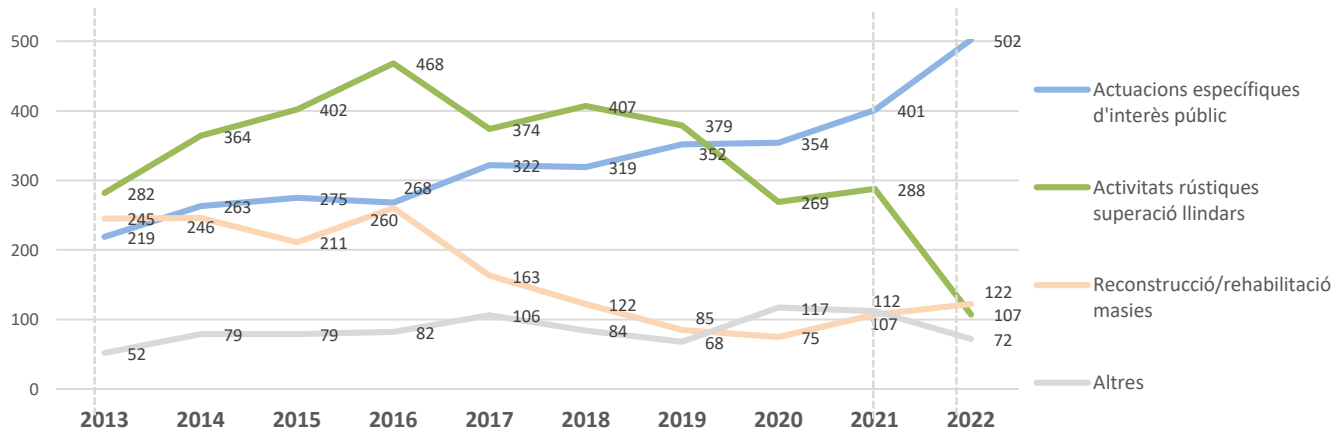
Per entendre les dades analitzades dels expedients donats d'alta durant el 2022 cal fer referència a la **Llei 2/2021**, de 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, la qual estableix canvis regulats a l'**article 83** que modifiquen al Decret Legislatiu 1/2020, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.

- L'article 83.10 de la Llei 2/2021 modifica l'article 49.2 del Decret Legislatiu establint uns nous els llinars (**ocupació en planta de 5.000 m² o d'alçada de 12 m**) en el cas de sol·licitar un projecte per instal·lar o ampliar una activitat rústica, que si superen aquests paràmetres, es requereix un informe de les Comissions d'Urbanisme.
- L'article 83.11 de la Llei 2/2021 modifica a l'article 50.3 del Decret Legislatiu que estableix un informe preceptiu de les Comissions d'Urbanisme respecte sol·licituds per reconstruir o rehabilitar masies o cases rurals per **usos que no estiguin admesos expressament al pla urbanístic** corresponent o per **obres de substitució parcial o d'augment de volum sense donar lloc a un cos separat**, si no estan prou detallades per a l'atorgament reglat de la llicència al pla urbanístic corresponent.

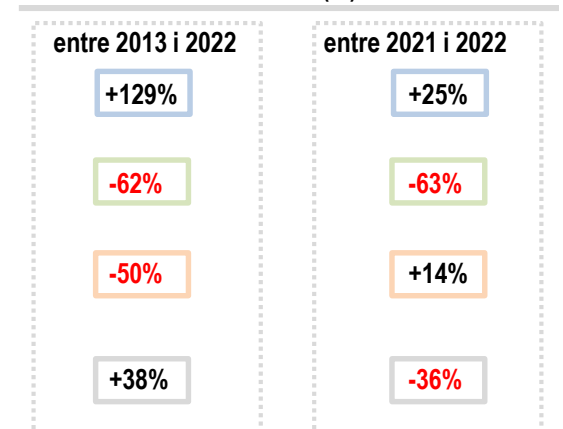
Pel que fa a l'augment més accentuat dels expedients per actuacions específiques d'interès públic des del 2020 hi té relació l'entrada en vigor del **Decret Llei 16/2019**, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables que modifica l'article 48 del Decret Legislatiu.

- Per projectes d'infraestructures relatives a un sistema urbanístic i que no siguin previstes al planejament o relatius a sistemes urbanístics de serveis tècnics s'autoritzen mitjançant l'aprovació d'un projecte d'actuació específica. L'increment de sol·licituds respecte l'any 2021 és per peticions per instal·lar de plaques solars, que són més del doble, així com per a la instal·lació de torres de mesurament de vent per analitzar la viabilitat d'un parc edíl·ic o per actuacions en la xarxa de telecomunicacions.

NOMBRE D'EXPEDIENTS OBERTS PER ANY I TIPUS

Diferència (%)

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE 2022

1 INDICADOR DE NOMBRE D'EXPEDIENTS PER 100 Km ²	[9]
2 DISTRIBUCIÓ PER TIPUS D'EXPEDIENT I ÀMBIT	[10]
3 DISTRIBUCIÓ PER SUBTIPUS D'EXPEDIENT	[13]
4 COMPARATIVA 2021 I 2022	[15]
5 DISTRIBUCIÓ DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS PER MUNICIPI	[16]
6 RESUM DE LES DADES	[17]

INDICADOR DE NOMBRE D'EXPEDIENTS PER 100 Km² DE SÒL NO URBANITZABLE. ANY 2022

Com que no tots els àmbits funcionals tenen la mateixa dimensió, s'ha volgut representar la repercussió que tenen sobre el territori les peticions tramitades.

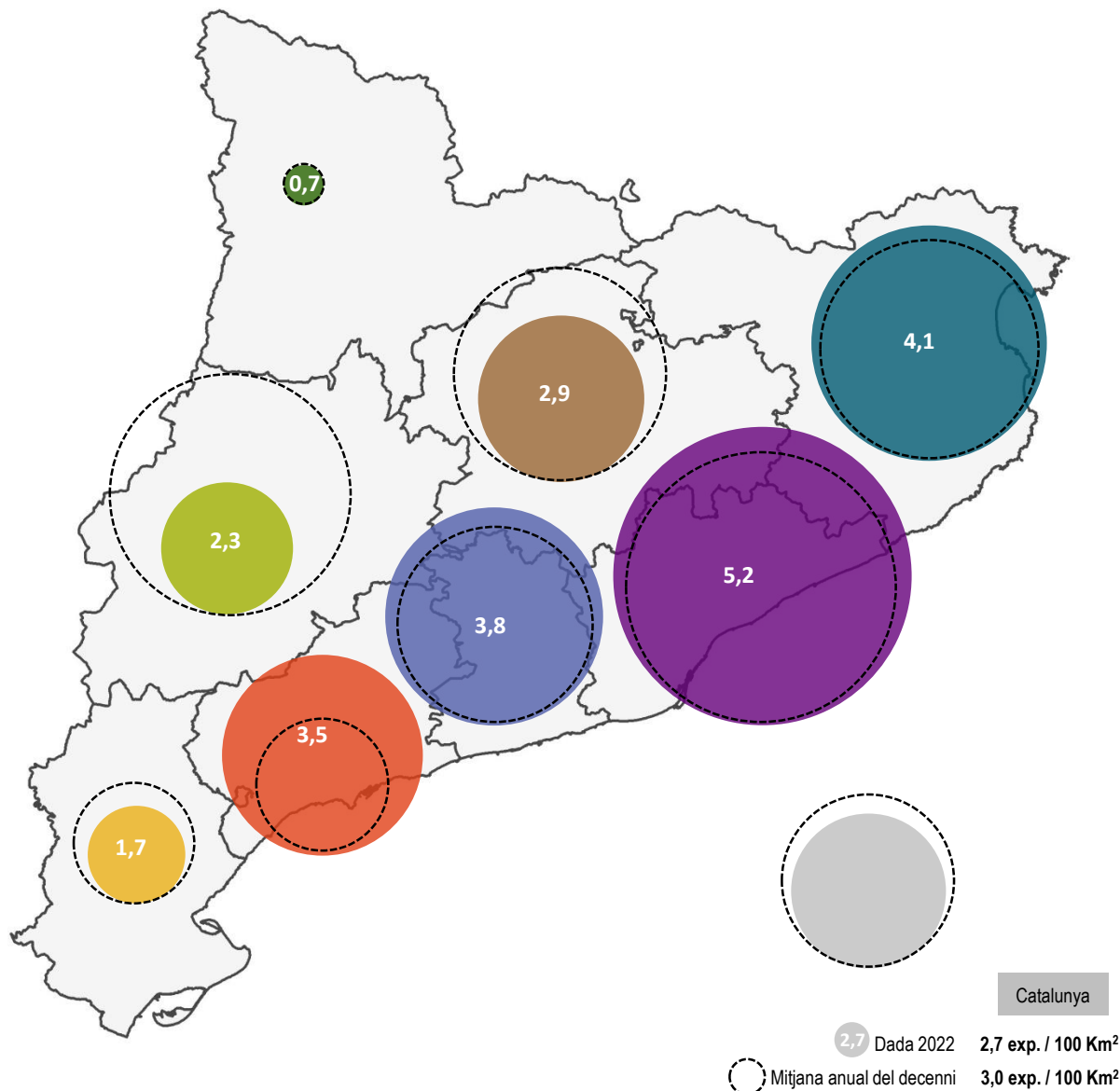
Aquest indicador s'ha obtingut sobre la mitjana anual d'expedients dels darrers deu anys (910 expedients per any) i sobre el nombre d'expedients de l'any 2022 (803 expedients), per evidenciar la tendència per cada àmbit.

S'ha obtingut dividint el nombre d'expedients oberts entre la superfície de sòl no urbanitzable de l'àmbit d'estudi. Al conjunt de Catalunya resulta que s'han tramès **3,0 expedients per cada 100 km² de sòl no urbanitzable**, i per l'any 2022 és de **2,7 expedients per cada 100 km² de sòl no urbanitzable**.

Està per sobre la mitjana l'àmbit Metropolità de Barcelona amb 5,2 expedients per 100 km² de sòl no urbanitzable. També les Comarques Gironines amb 4,1, el Penedès amb 3,8, Camp de Tarragona amb 3,5 i Comarques Centrals amb 2,9. Per sota de la mitjana de Catalunya hi ha menys pressió a Ponent amb 2,3, Terres d'Ebre amb 1,7 i l'Alt Pirineu i Aran amb 0,7 expedient per cada 100 km².

Respecte la mitjana del decenni, ha augmentat més la pressió en el 2022 al àmbit del Camp de Tarragona i a on menys és a Ponent.

La davallada a l'àmbit de Ponent és degut al canvi normatiu sobre els llinars de les activitats rústiques que han d'emetre informe les comissions. En el cas del Camp de Tarragona és per l'augment de sol·licituds per instal·lar plaques solars i per actuacions a la xarxa elèctrica.

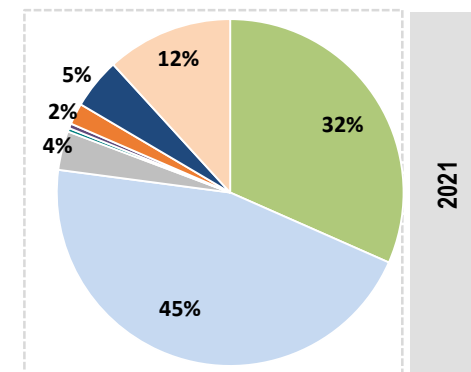
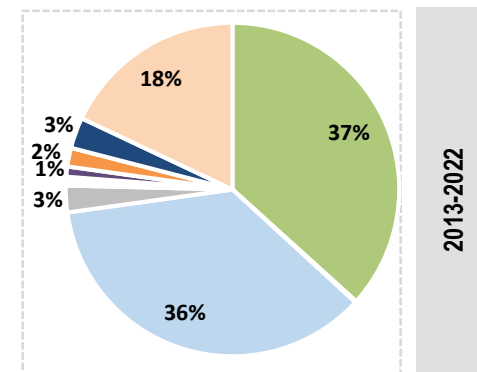
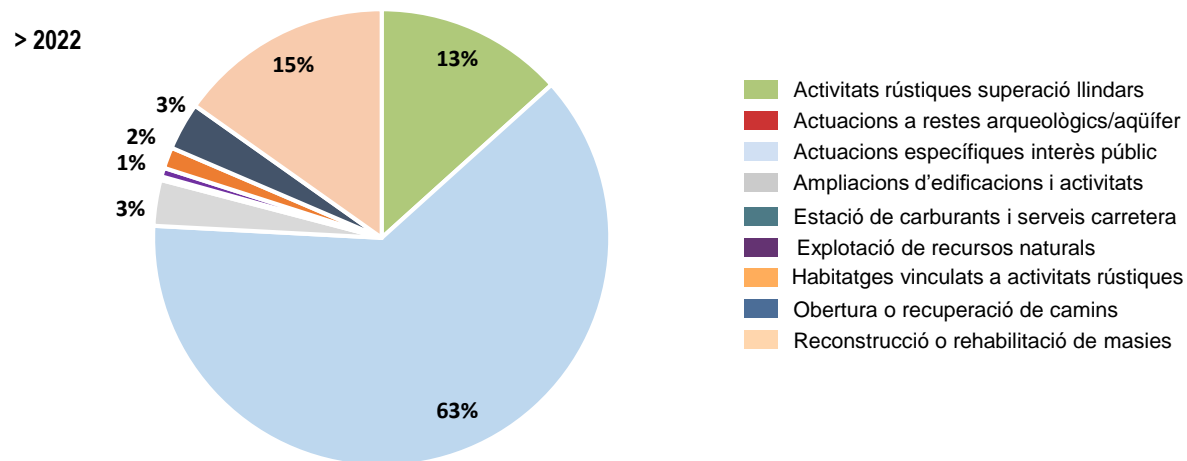

■ DISTRIBUCIÓ PER TIPUS D'EXPEDIENT. ANY 2022

L'any 2022 el nombre d'expedients **d'activitats rústiques que superen els llindars** és significativament inferior al de l'any anterior. Aquesta davallada està relacionada amb el canvi de la normativa vigent, tal i com s'ha comentat anteriorment. Aquest canvi en la legislació es tradueix que en el 2022 s'han donat d'alta la meitat d'expedients que l'any anterior, passant del 32% en el 2021 al 13%. Respecte a la mitjana del decenni (37%) també és força inferior.

Les **actuacions específiques d'interès públic**, són les que augmenten més en el 2022. El 65% corresponen a instal·lacions de plaques solars i termosolars i a actuacions en les xarxes de subministraments (aigua, gas, elèctrica i telecomunicacions). Aquesta tipologia concentra el **63%** del total d'expedients, molt per sobre del valor de l'any 2021 (45%) i de la mitjana del decenni (36%).

Pel que fa a les peticions per a la **reconstrucció o rehabilitació de masies i cases rurals** ha augmentat del 12% al 15% respecte el 2021 degut al canvi introduït per la Llei 2/2021. Respecte la mitjana del decenni suposa 3 punts menys. Aquesta davallada en el nombre de sol·licituds és degut al fet que des del 2017 les peticions per a reconstrucció o rehabilitació de masies de municipis que tenen aprovat un catàleg de masies i cases rurals no necessiten l'informe de la comissió.

■ QUADRE DE DADES. ANY 2022

DISTRIBUCIÓ DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS SEGONS TIPUS I PER ÀMBIT

	APiA	CC	CG	CT	MB	PE	PO	TE	Total
Activitats rústiques amb superació de lindars	6	26	14	6	4	4	44	3	107
Actuacions específiques d'interès públic	18	79	141	68	65	41	59	31	502
Reconstrucció o rehabilitació de masies	8	22	40	8	9	8	10	17	122
Obertura/recuperació vies d'accés	2	1	8	2	3	2	7	2	27
Ampliacions d'edificacions i d'activitats	1	5	6	3	2	3	5	1	26
Altres tipologies	3	8	4	1	1	1	1	0	19
Total	38	141	213	88	84	59	126	54	803

Distribució del nombre d'expedients per àmbit 2022

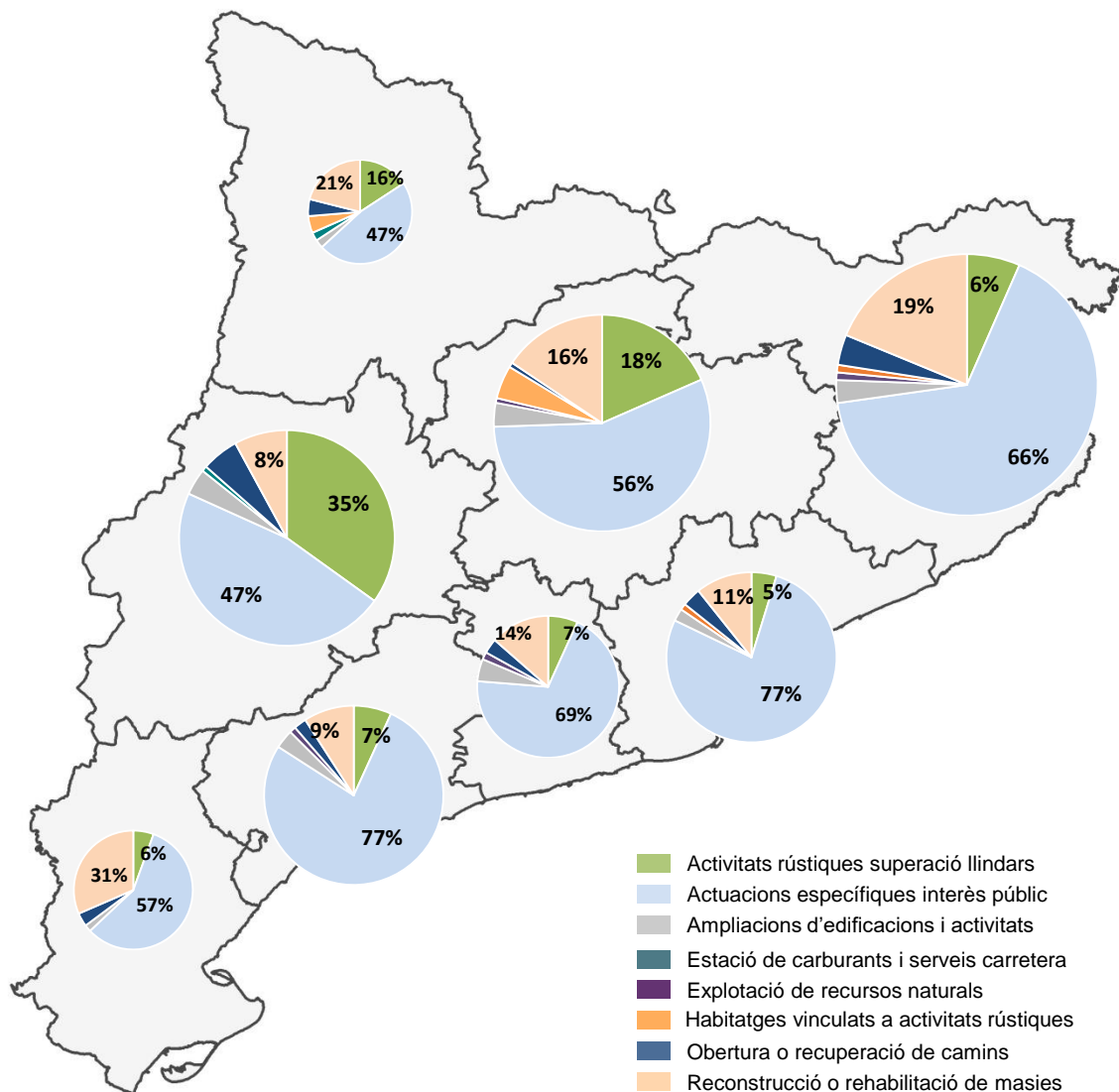
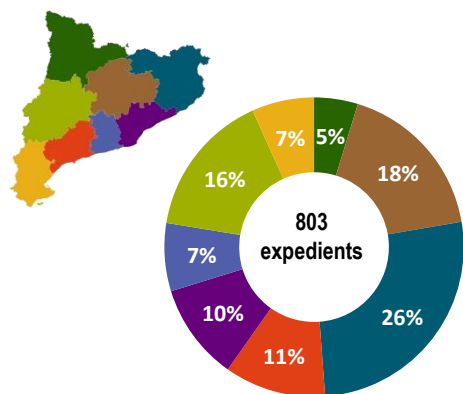
■ DISTRIBUCIÓ PER TIPUS D'EXPEDIENT. ANY 2022

Pel que fa els expedients on es sol·licita la construcció o ampliació d'una activitat rústica amb superació de l·lindars, Ponent és l'àmbit on, en percentatge i nombre, concentra més expedients d'aquesta tipologia amb un 35% seguit dels àmbits de les Comarques Centrals i l'Alt Pirineu i Aran amb un 18% i 16% respectivament.

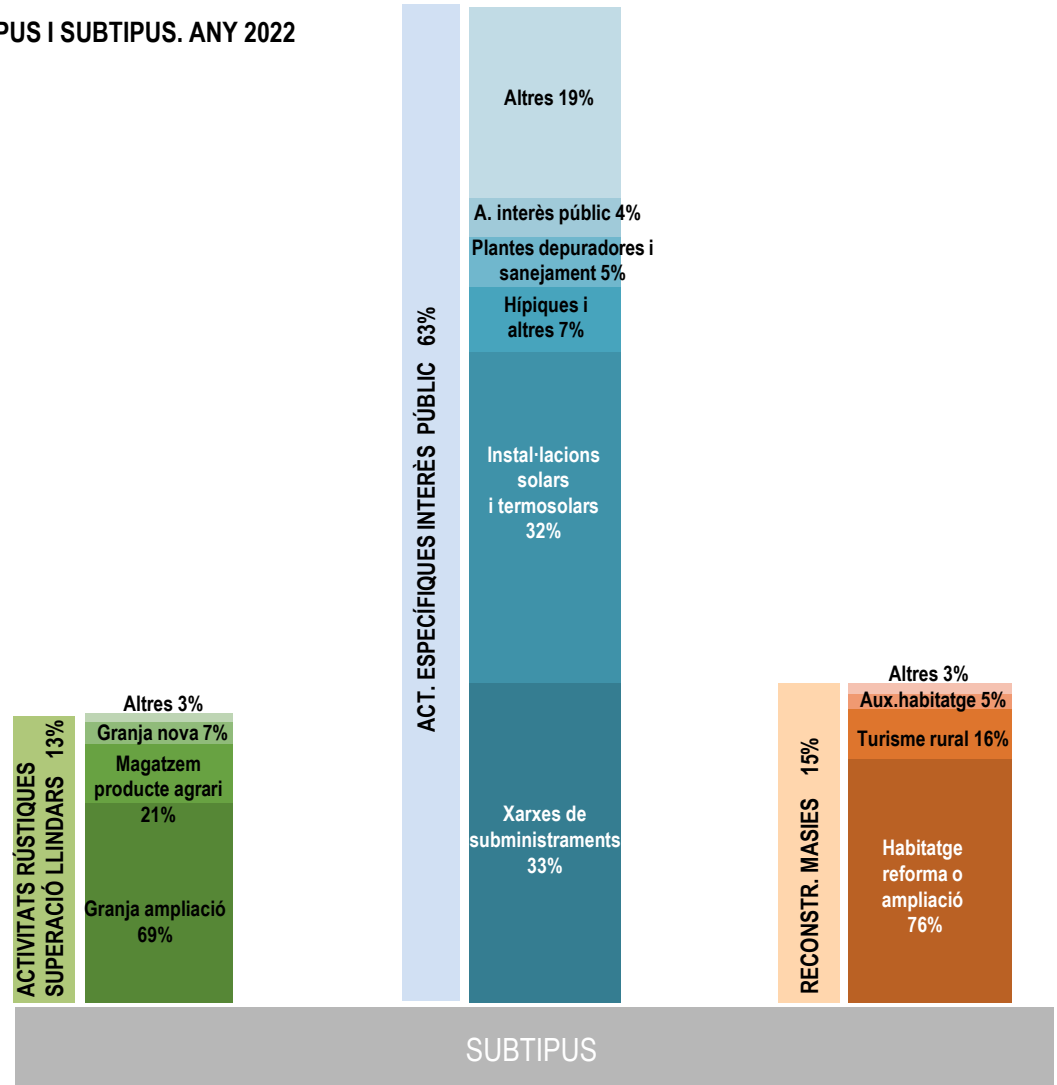
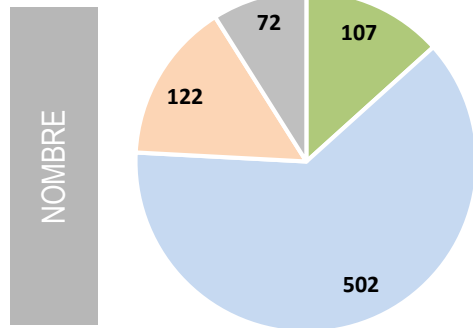
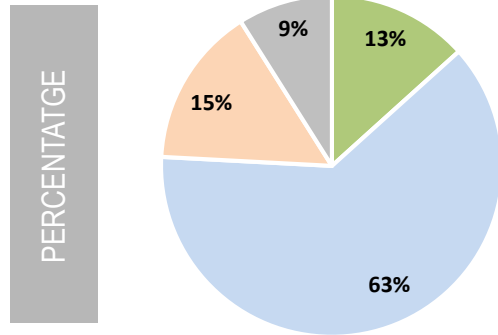
L'àmbit Metropolità de Barcelona i el Camp de Tarragona són els àmbits que tenen el percentatge més alt d'expedients d'actuacions específiques d'interès públic amb un 77% cadascú.

Pel que fa els expedients per a la reconstrucció de masies, l'àmbit on el percentatge és més gran és a Terres d'Ebre amb un 31% i l'Alt Pirineu i Aran amb un 21%.

Els expedients per sol·licitar autorització per la construcció d'habitatges vinculats a activitats rústiques és del 5% dels expedients a les Comarques Centrals i l'Alt Pirineu i Aran.

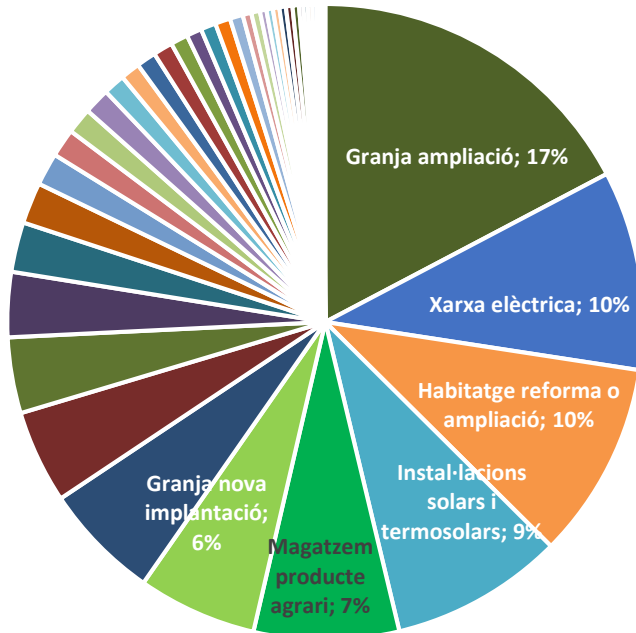
■ REPRESENTACIÓ GRÀFICA DELS EXPEDIENTS TRAMESOS SEGONS TIPUS I SUBTIPUS. ANY 2022

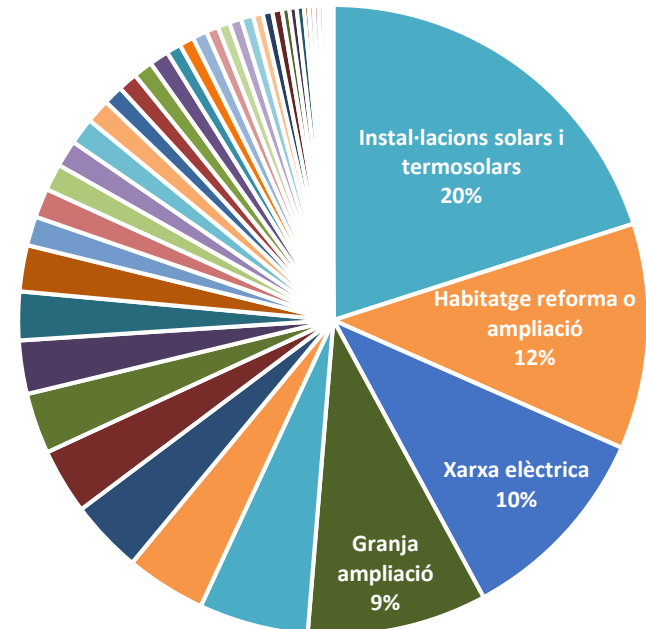
■ DISTRIBUCIÓ DELS EXPEDIENTS PER SUBTIPUS. COMPARATIVA ENTRE 2021 I 2022

Per conèixer les dinàmiques edificatòries les sol·licituds existents s'han classificat per matèries més concretes. L'any 2022 s'han invertit els temes més sol·licitats, el de major percentatge correspon a instal·lacions solars i termosolars 20%, amb 161 expedients, seguit dels habitatges reforma o ampliació amb un 12% (93) i les sol·licituds per actuacions en la xarxa elèctrica amb un 10% (84) i les peticions per a ampliacions d'explotacions ramaderes amb un 9% (74). A més, 45 expedients són per actuacions a la xarxa de subministrament d'aigua, 33 per a la instal·lació d'hípiques i altres recintes zoològics i 30 per a actuacions en la xarxa de telecomunicacions. Les peticions per instal·lar noves granges han estat 8, el que suposa un 1% del total d'expedients. En canvi, l'any 2021 els temes més sol·licitats eren les ampliacions de granges (17%), actuacions en la xarxa elèctrica (10%), reformes o ampliacions d'habitatges (10%) i instal·lació de plaques solars i termosolars (9%).

> 2021

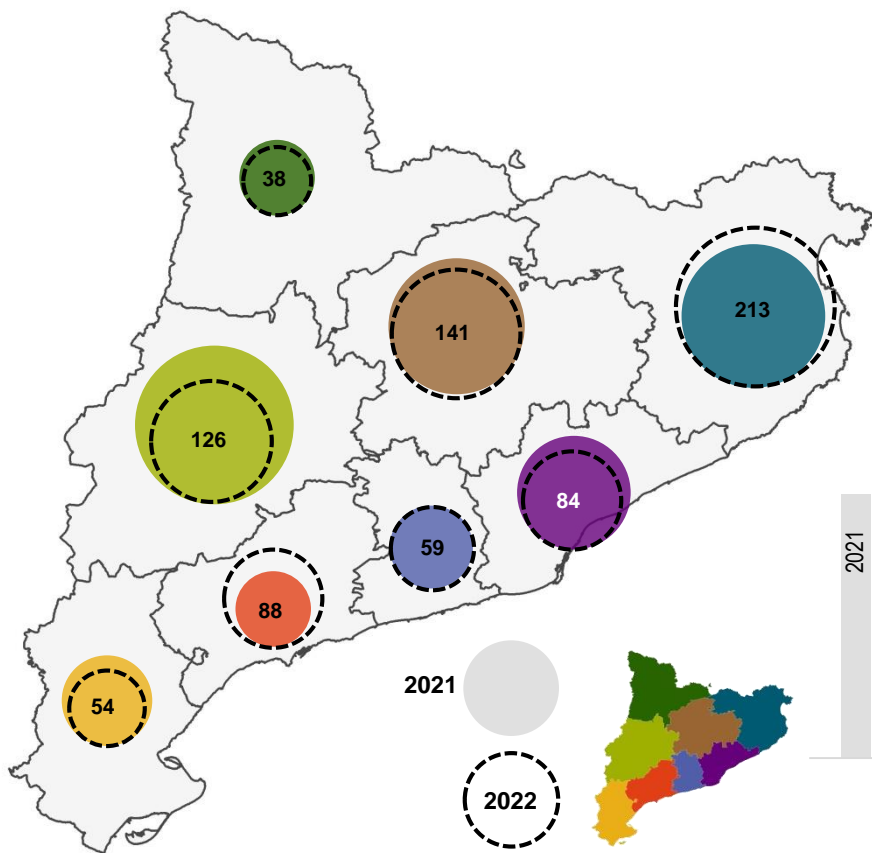
> 2022

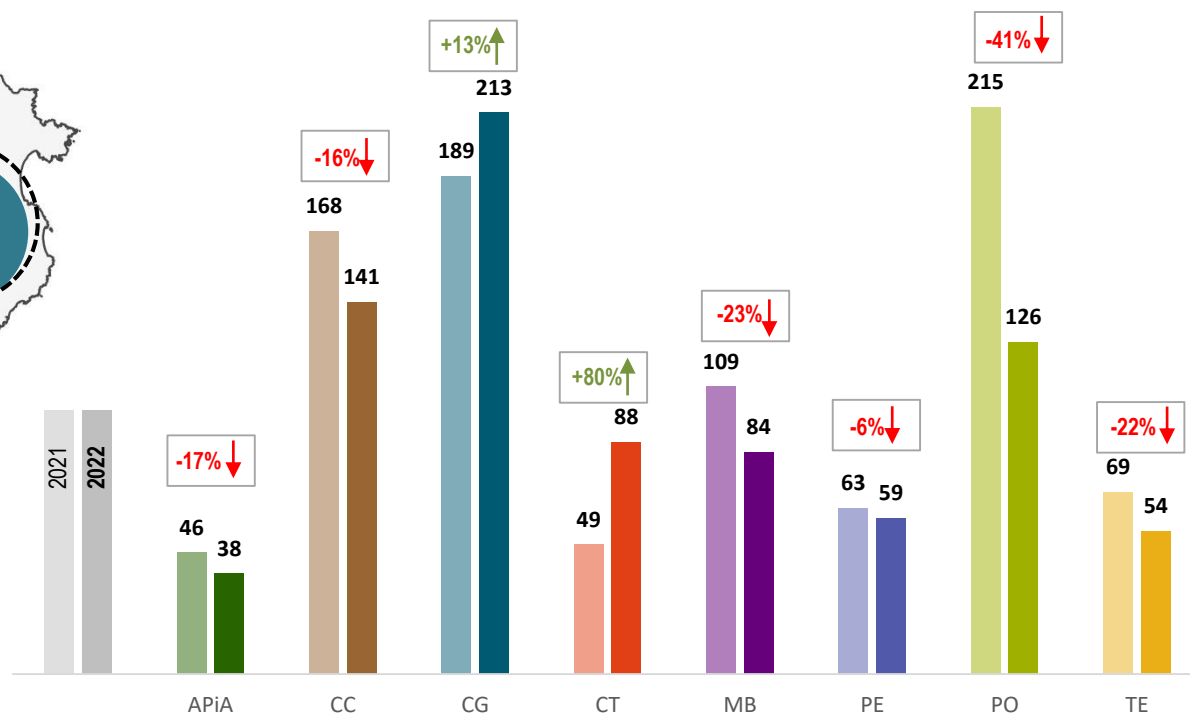
■ EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS ENTRE 2021 I 2022

L'any 2022 la major dinàmica decreixent en el nombre d'expedients es dona a Ponent (-41%), Metropolità de Barcelona (-23%), Terres d'Ebre (-22%), Alt Pirineu i Aran (-17%), Comarques Centrals (-16%) i el Penedès (-6%). Els àmbits amb increment d'expedients són el Camp de Tarragona (+80%) i Comarques Gironines (+13%). En relació amb les dades del 2021, en nombre els expedients en el Camp de Tarragona pràcticament s'han doblat amb 39 expedients més i a les Comarques Gironines amb 24. La resta d'àmbits el nombre d'expedients ha disminuït respecte l'any anterior, en concret, a Ponent és on la davallada ha estat més pronunciada amb 89 expedients menys seguit de les Comarques Centrals amb 27 i el Metropolità de Barcelona amb 25.

> Proporció i distribució territorial del nombre d'expedients per AFT

> Comparativa del nombre d'expedients per AFT 2021-2022

■ NOMBRE D'EXPEDIENTS PER MUNICIPI. ANY 2022

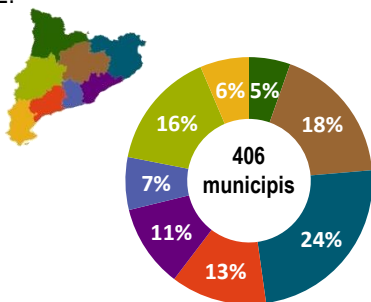
Durant l'any 2022 han tramès peticions en sòl no urbanitzable **406 municipis**, el que suposa un 43% del total de municipis de Catalunya.

La gran majoria, 216, només ha tramès una sol·licitud, 101 n'han tramès dues i 41 municipis n'han tramès 3.

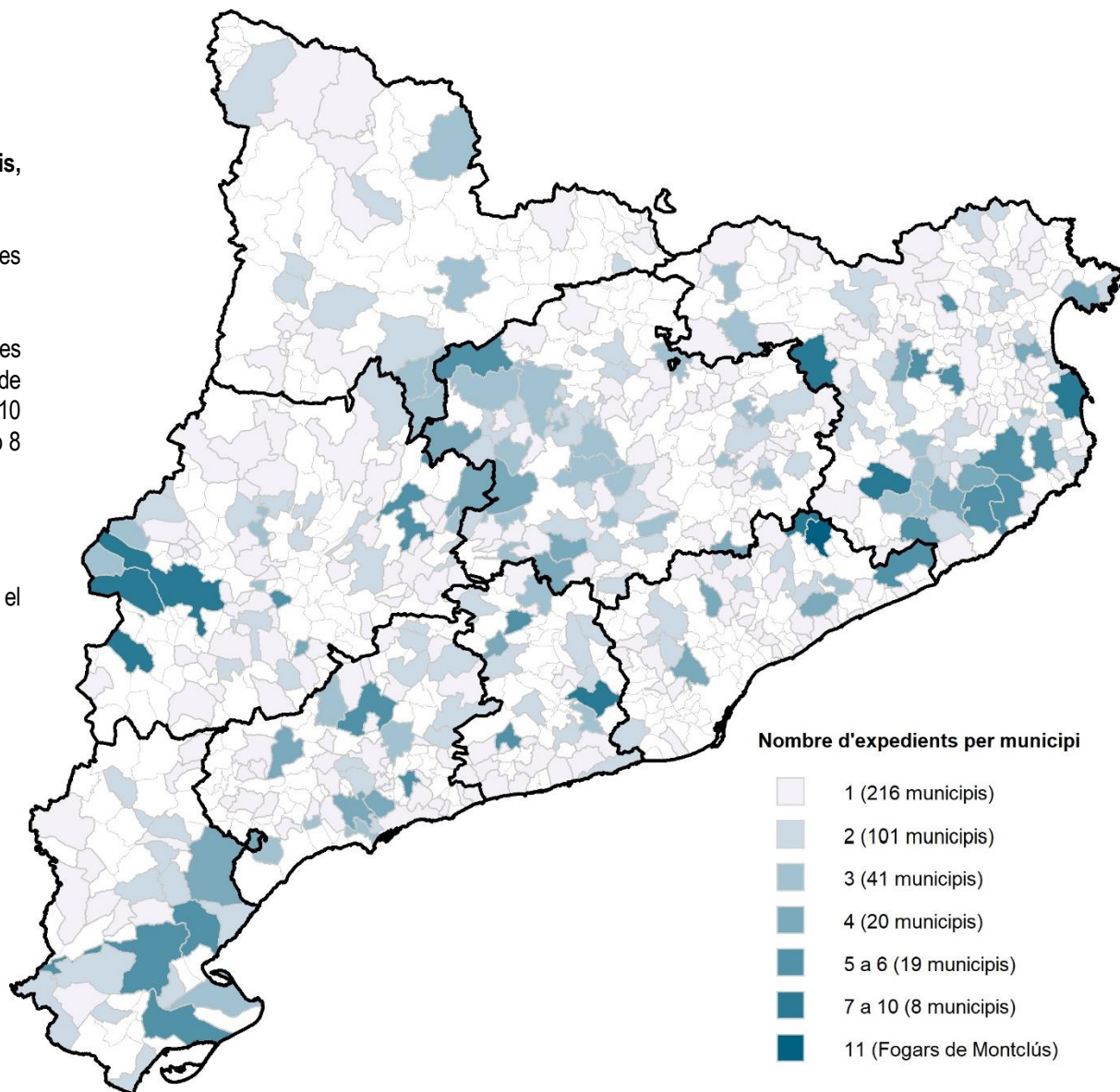
Fogars de Montclús ha tramès 11 expedients (dels quals 3 són consultes ambientals, 3 actuacions en les xarxes de subministraments i 2 de sanejament entre d'altres), seguit de Lleida i Torroella de Montgrí amb 10 cadascú, Alcarràs i Subirats amb 9 i Aitona i Santa Coloma de Farners amb 8 respectivament.

39 municipis han tramès entre 4 i 6 expedients aquest any.

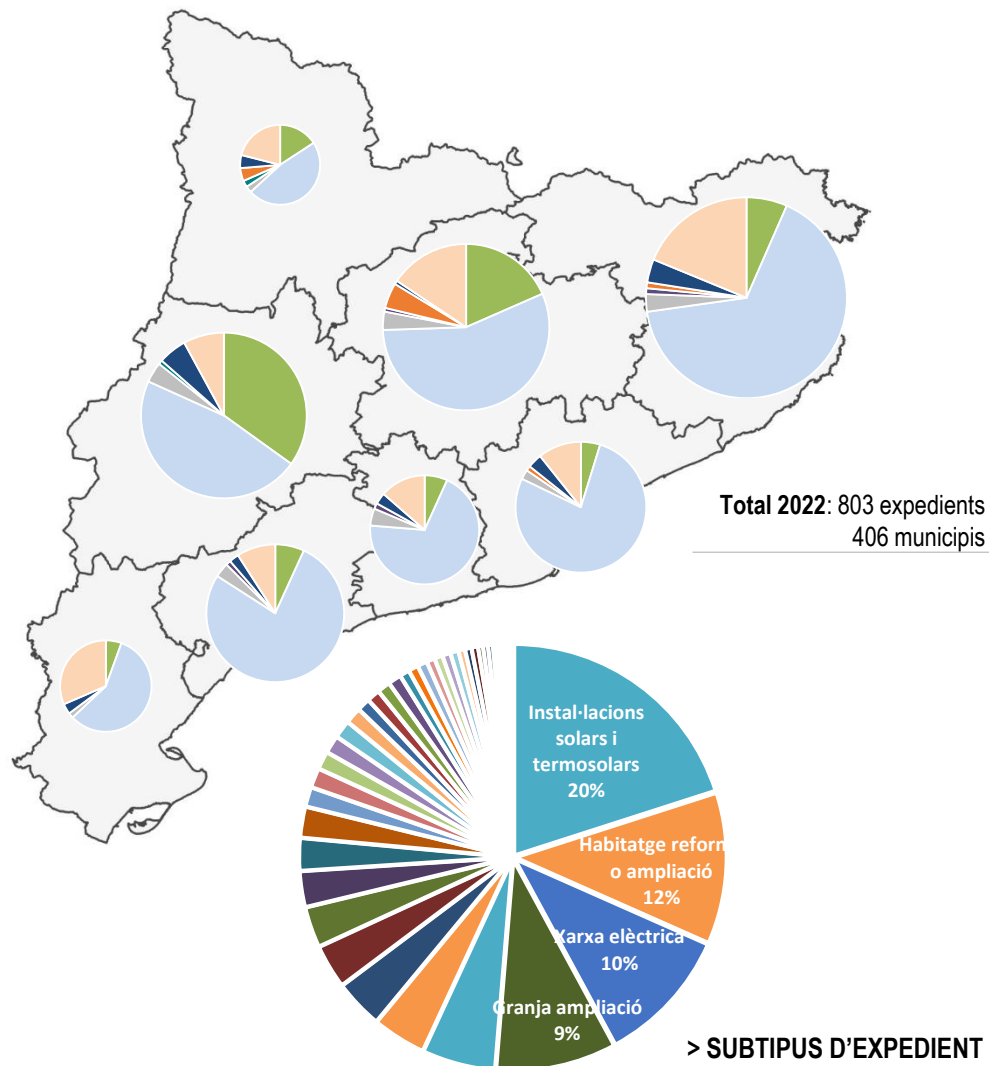
541 municipis no han tramès cap expedient en sòl no urbanitzable durant el 2022.

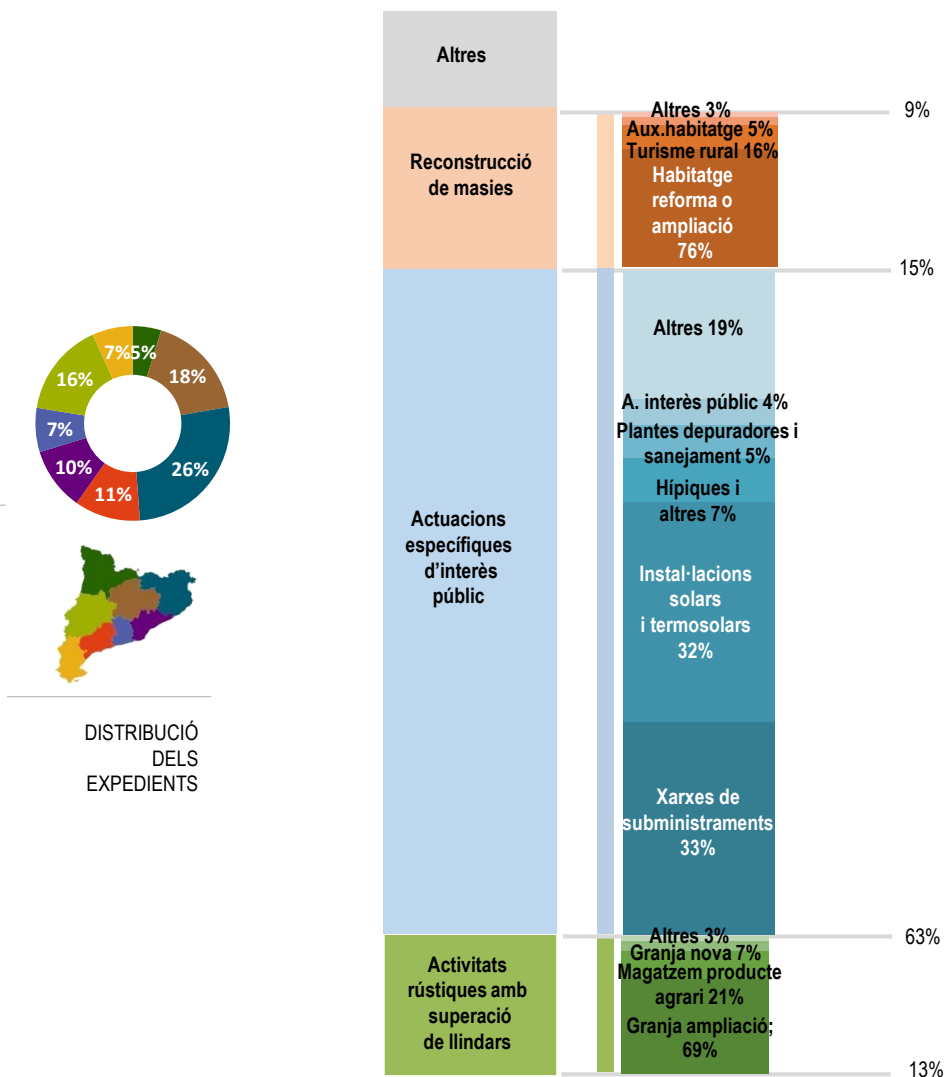
Un 24% dels municipis que han tramès expedients pertany a les Comarques Gironines, un 18% a les Comarques Centrals, un 16% a Ponent i el 13% al Camp de Tarragona.

> TIPOLOGIA I DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE ACTUACIONS EN SÒL NO URBANITZABLE

> TIPUS D'AUTORITZACIONS TRAMITADES

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE 2019-2022

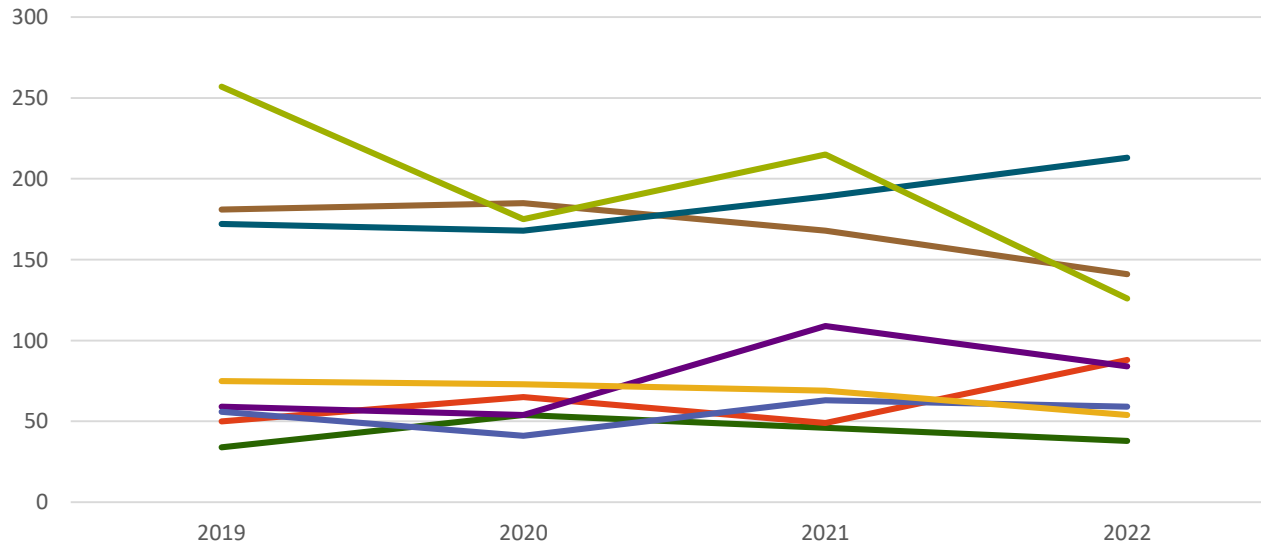
EVOLUCIÓ QUADRIENNI 2019-2022

[19-20]

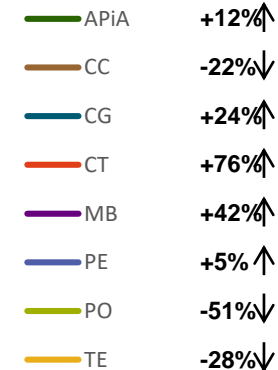
■ EVOLUCIÓ QUADRIENNI 2019-2022

Durant l'últim quadrienni s'han obert un total de **3.410 expedients** a les secretaries de les Comissions d'Urbanisme. Per àmbits els que concentren un major nombre d'expedients són Ponent, seguit de les Comarques Gironines i Comarques Centrals. L'evolució al llarg d'aquests quatre anys en el nombre total d'expedients oberts és d'una disminució progressiva fins a un 9% menys d'expedients comparant el valor de 2019 i de 2022. Per àmbits on hi ha més diferència és a Ponent on ha baixat un 51%, Terres d'Ebre 28% i Comarques Centrals un 22%. La resta d'àmbit ha augmentat, el Camp de Tarragona amb un 76% i el Metropolità de Barcelona amb un 42% són els àmbits amb un increment més accentuat.

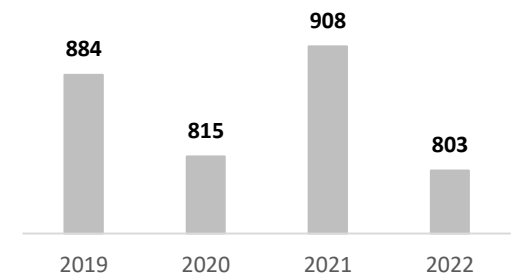
EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS PER ÀMBIT

Comparativa en percentatge entre 2019 i 2022

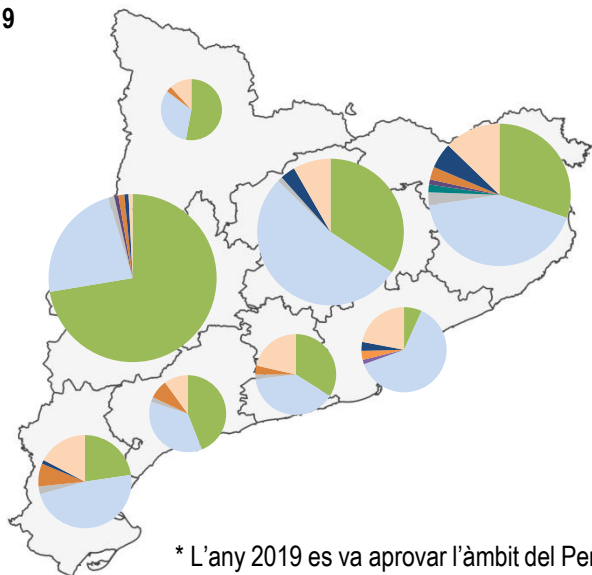
Distribució d'expedients per àmbit territorial 2019-2022

Nombre d'expedients per any

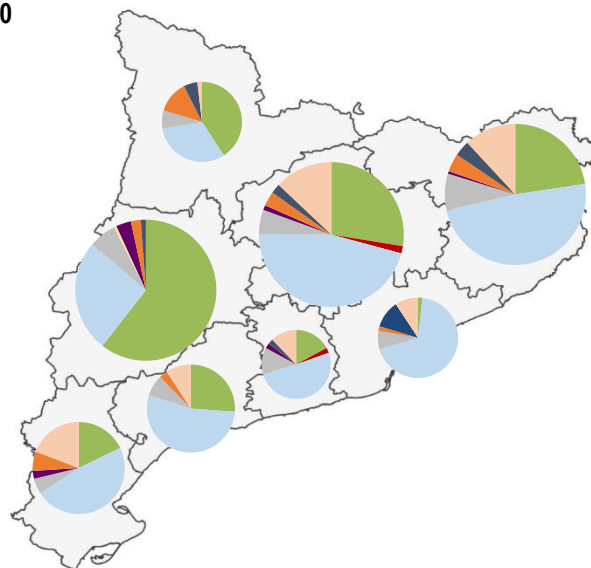
4 | EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE QUADRIENNI 2019-2022

> 2019

* L'any 2019 es va aprovar l'àmbit del Penedès.

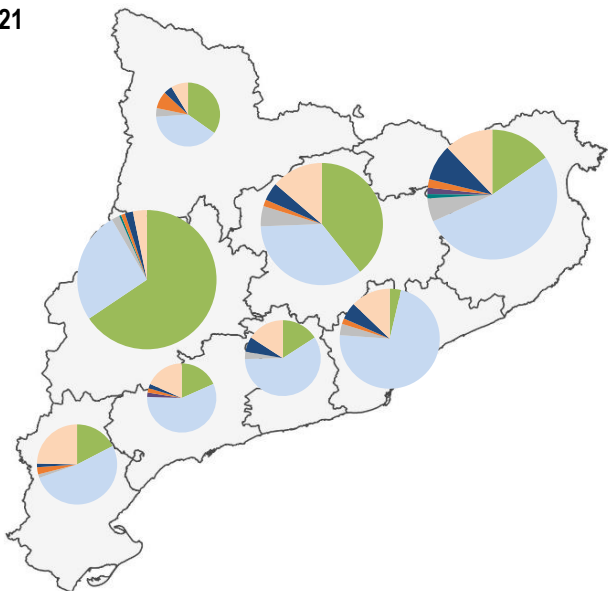
> 2020

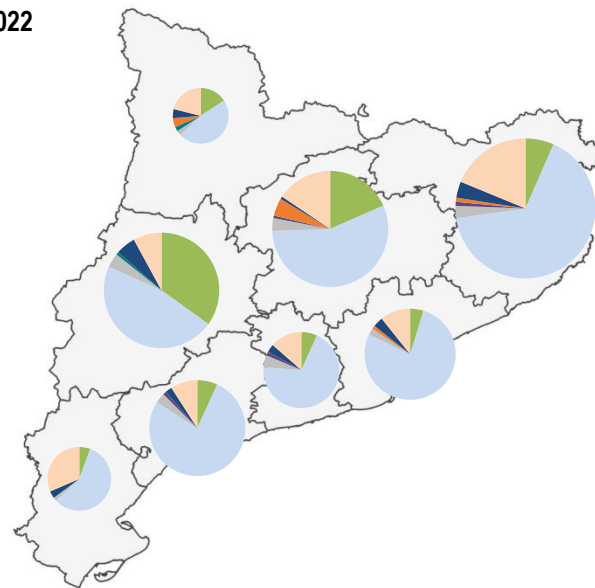
Tipus d'expedient

- Activitats rústiques superació líndars
- Actuacions a restes arqueològics/aquífer
- Actuacions específiques interès públic
- Ampliacions d'edificacions i activitats
- Estació de carburants i serveis carretera
- Explotació de recursos naturals
- Habitatges vinculats a activitats rústiques
- Obertura o recuperació de camins
- Reconstrucció o rehabilitació de masies

> 2021

> 2022

EXPEDIENTS EN SÒL NO URBANITZABLE 2013-2022

1 DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS	[22]
2 MUNICIPIS SENSE TRAMITACIONS EN SÒL NO URBANITZABLE	[23]
3 QUADRE DE DADES DEL DECENNI	[24]
4 RESUM DE LES DADES	[25]

■ DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DEL NOMBRE D'EXPEDIENTS. DECENNI 2013-2022

En els darrers 10 anys, entre 2013 i 2022 s'han obert **9.102 expedients** que afecten a **876 municipis**.

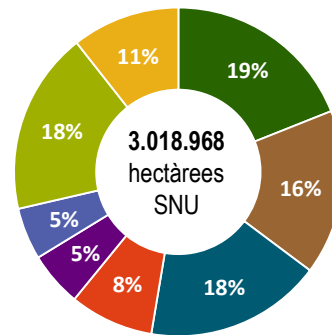
Per àmbits territorials, un 25% de les peticions s'han fet a Ponent i un 22% a l'àmbit de les Comarques Gironines, un 20% pertanyen a les Comarques Centrals i un 8% tant a l'Àmbit Metropolità de Barcelona com a les Terres de l'Ebre.

La resta d'àmbits concentren un 5% dels expedients tant l'Alt Pirineu i Aran, el Penedès i el Camp de Tarragona un 6% respectivament.

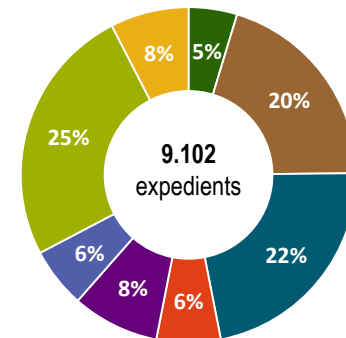
En el conjunt de Catalunya i al llarg de tot aquest temps això representa un expedient per cada 353 ha de superfície i per cada 332 ha de sòl no urbanitzable.

Si distribuïssim el nombre d'expedients uniformement en els 947 municipis de Catalunya correspondrien a una mica menys de 10 expedients per cada municipi, pràcticament un expedient a l'any.

> Distribució del sòl no urbanitzable per àmbit

> Distribució del nombre d'expedients per àmbit

> 9.102 expedients tramesos per àmbit

> 3.018.968 ha de sòl no urbanitzable per àmbit

> Població de Catalunya 2022 per àmbit

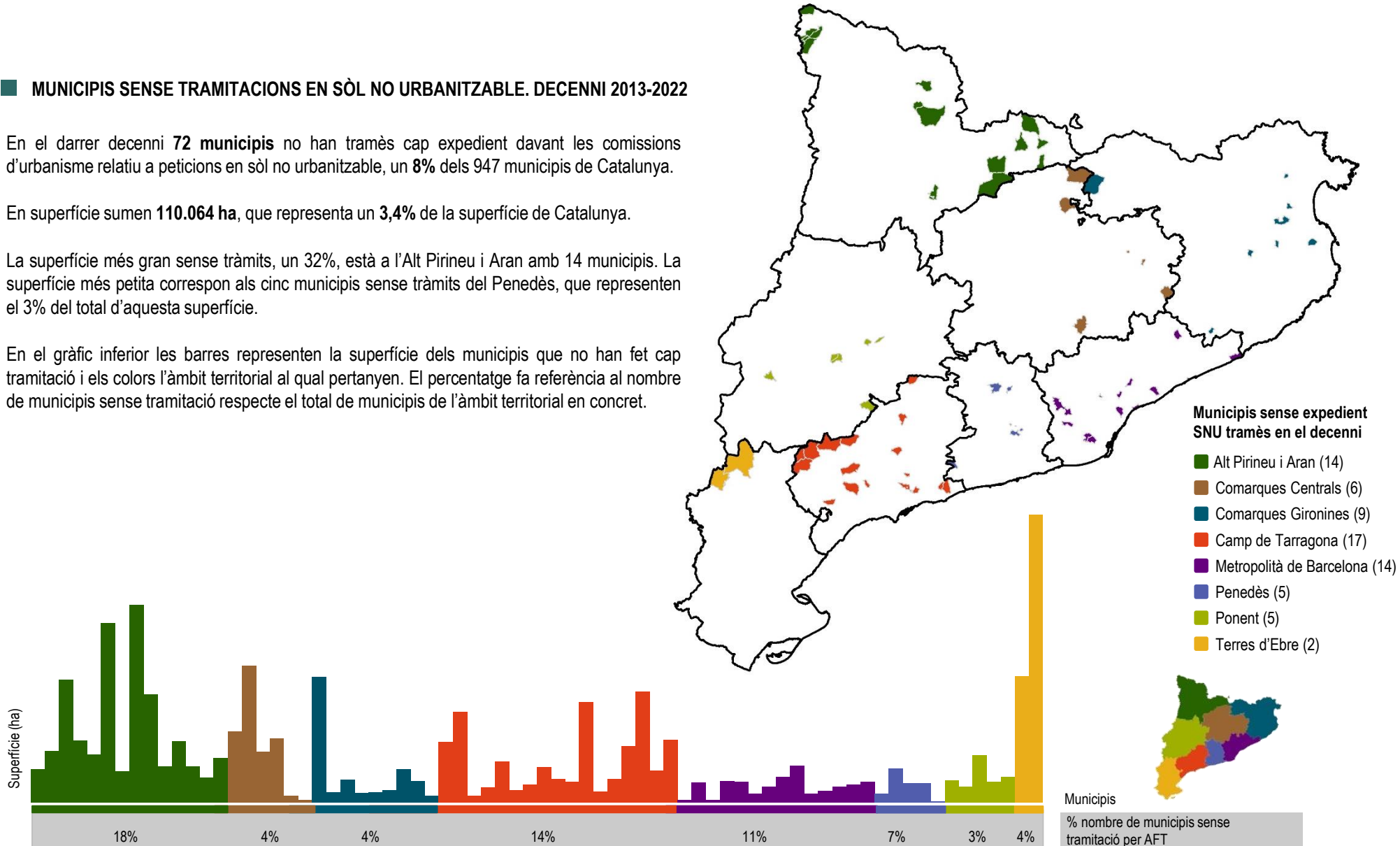
■ **MUNICIPIS SENSE TRAMITACIONS EN SÒL NO URBANITZABLE. DECENNI 2013-2022**

En el darrer decenni **72 municipis** no han tramès cap expedient davant les comissions d'urbanisme relatiu a peticions en sòl no urbanitzable, un **8%** dels 947 municipis de Catalunya.

En superfície sumen **110.064 ha**, que representa un **3,4%** de la superfície de Catalunya.

La superfície més gran sense tràmits, un 32%, està a l'Alt Pirineu i Aran amb 14 municipis. La superfície més petita correspon als cinc municipis sense tràmits del Penedès, que representen el 3% del total d'aquesta superfície.

En el gràfic inferior les barres representen la superfície dels municipis que no han fet cap tramitació i els colors l'àmbit territorial al qual pertanyen. El percentatge fa referència al nombre de municipis sense tramitació respecte el total de municipis de l'àmbit territorial en concret.

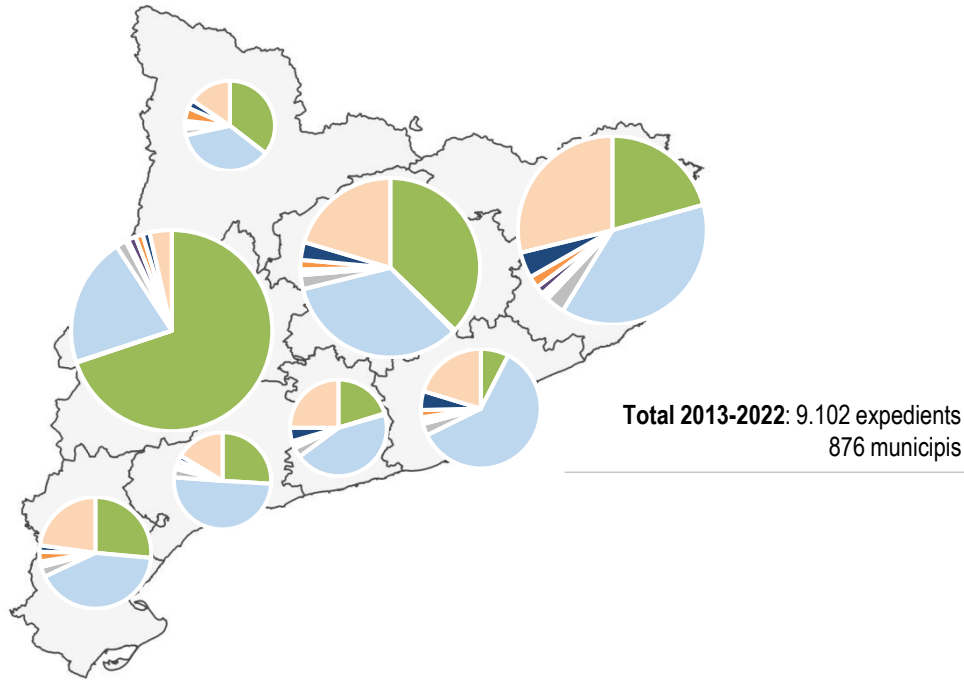
■ QUADRE DE DADES. TOTAL DECENNI 2013-2022

	APiA	CC	CG	CT	MB	PE	PO	TE	Total
Activitats rústiques superació llinars	151	683	415	146	58	107	1.598	182	3.340
Actuacions a restes arqueològics/aquífer		6				2	3		11
Actuacions específiques d'interès públic	154	617	766	282	460	234	476	286	3.275
Ampliacions d'edificacions i activitats	10	46	65	16	24	17	38	20	236
Autorització llicència art 44 RGU	3	6	12	1	5	3	5	4	39
Estació de carburants i serveis carretera	6	2	14	1	5	2	5	2	37
Explotació de recursos naturals	3	11	28	5	4	5	29	5	90
Habitatges vinculats activ. rústiques	20	31	41	9	15	3	27	19	165
Obertura/recuperació vies d'accés	13	59	89	10	39	24	26	13	273
Reconstrucció/rehabilitació masies	66	374	579	92	155	132	81	157	1.636
Total	426	1.835	2.009	562	765	529	2.288	688	9.102

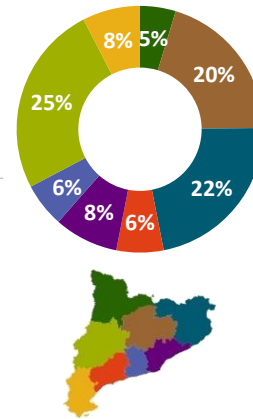
Distribució del nombre d'expedients tramesos per àmbit 2013-2022

> TIPOLOGIA I DISTRIBUCIÓ TERRITORIAL DE ACTUACIONS EN SÒL NO URBANITZABLE

> TIPUS AUTORITZACIONS TRAMITADES

DISTRIBUCIÓ PER TERRITORIS

> NOMBRE D'EXPEDIENTS OBERTS PER ANYS 2013-2022

